

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Національного агентства
із забезпечення якості вищої освіти
«28» березня 2019 р. (протокол № 3)

ПОРЯДОК

**скасування рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження наукового ступеня**

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок регулює процедуру оскарження та скасування рішення спеціалізованої вченої ради (спеціалізованої ради з присудження ступеня доктора мистецтва) (далі – спеціалізована вчена рада) про присудження наукового ступеня у разі виявлення в дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про вищу освіту, або інших порушень під час публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації (наукової доповіді).

1.2. Оскарження та скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня проводиться відповідно до Закону України «Про вищу освіту», цього Порядку, Статуту Національного агентства та інших актів законодавства.

II. Розгляд скарги на рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або інших порушень академічної доброчесності Комітетом з питань етики Національного агентства

2.1. Право на звернення до Комітету з питань етики Національного агентства із заявою про оскарження рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації

або інших порушень академічної доброчесності має будь-яка особа. Громадяни здійснюють зазначене право особисто або через адвоката, юридичні особи - через уповноважених представників, органи державної влади, органи місцевого самоврядування та громадські організації - через своїх керівників або представників. У разі виявлення повідомлень про зазначені порушення у засобах масової інформації ініціювати відповідне провадження має право член Національного агентства.

2.2. Скарга подається упродовж двох місяців з моменту прийняття відповідного рішення (упродовж двох місяців з дня розгляду апеляції у закладі вищої освіти), але не пізніше одного місяця з часу ознайомлення з прийнятим рішенням.

2.3. Комітет з питань етики розглядає скаргу на рішення спеціалізованої вченої ради не пізніше тридцяти днів із дня її надходження. Цей строк може бути продовжений Комітетом з питань етики на 30 днів у разі потреби додаткової перевірки обставин та/або матеріалів справи, проведення експертизи.

2.4. Скарга з питань, що віднесені до компетенції Комітету з питань етики, подається у письмовій формі на ім'я та за адресою Національного агентства та надходить до Секретаріату. Секретаріат Національного агентства протягом 3-х днів передає відповідну скаргу до Комітету з питань етики.

2.5. Скарга має містити:

- найменування органу, до якого подається скарга;
- прізвище, ім'я та по батькові особи, яка подала скаргу, місце її проживання (перебування), контакти (електронна адреса, номери телефонів, тощо);
- дату ухвалення рішення, на яке подається скарга, та його номер;
- мотиви, з яких особа не погоджується з рішенням спеціалізованої вченої ради, та документи, які обґрунтовують ці мотиви (у випадку академічного плагіату подається таблиця із зазначенням тексту захищеної дисертації та відповідних текстів джерел некоректних запозичень);
- вимоги щодо суті рішення за результатами розгляду скарги;
- підпис особи, яка подала скаргу.

Якщо скарга подається представником особи, то до неї додається документ, що підтверджує його повноваження.

До скарги додається копія рішення спеціалізованої вченої ради та, за необхідності, інші документи по суті скарги.

2.6. Попередню перевірку скарги та підготовку мотивованого висновку здійснює доповідач, визначений Комітетом з питань етики за пропозицією його Голови, протягом десяти днів із моменту надходження скарги до Національного агентства.

2.7. Доповідач готує висновок про залишення скарги без розгляду і повернення її особі, якщо:

- скарга не підписана чи не містить прізвища, імені, по батькові особи;
- скарга не містить відомостей про місце проживання (місце перебування, місцезнаходження) особи;
- особа, яка подала скаргу з пропуском строку на оскарження, не порушує питання про поновлення такого строку;
- є рішення суду, що набрало законної сили, у справі за позовом особи, або іншого суб'єкту про скасування (визнання нечинним) рішення спеціалізованої вченої ради, скарга на яке подана до Комітету з питань етики;
- скарга містить виражені у непристойній формі висловлювання або висловлювання, що принижують честь і гідність будь-якої особи.

2.8. Якщо скарга подана з пропуском строку на оскарження рішення спеціалізованої вченої ради і особа порушує питання про поновлення цього строку, доповідач у висновку зазначає про наявність чи відсутність підстав для поновлення строку.

2.9. Комітет з питань етики більшістю голосів своїх членів може поновити особі строк для оскарження рішення спеціалізованої вченої ради, якщо визнає, що він був пропущений з поважних причин.

Якщо Комітет з питань етики відмовив у поновленні строку на оскарження рішення відповідного органу, скарга залишається без розгляду.

2.10. У разі відкриття судом провадження у справі за позовом особи про скасування (визнання нечинним) рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату або

інших порушень академічної доброчесності, скаргу на яке подано до Комітету з питань етики, останній зупиняє розгляд скарги.

Рішення суду про скасування (визнання нечинним) рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату або інших порушень академічної доброчесності, яке набрало законної сили, є підставою для залишення Комітетом з питань етики скарги без розгляду.

2.11. У разі відсутності підстав для залишення скарги без розгляду доповідач по закінченню перевірки складає висновок і передає усі матеріали справи, що підготовлена до розгляду Комітетом з питань етики, до відповідного структурного підрозділу Секретаріату Національного агентства не пізніше як за 5 днів до дня проведення засідання Комітету з питань етики для формування порядку денного.

2.12. Якщо доповідач прийде до висновку, що для об'єктивної оцінки матеріалів скарги необхідно провести додаткову експертизу, він повідомляє про це Комітет з питань етики. На своєму засіданні Комітет з питань етики може прийняти рішення про проведення додаткової експертизи матеріалів скарги на рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня. Час проведення додаткової експертизи не враховується до строків розгляду відповідної скарги Комітетом з питань етики.

2.13. Особа, питання щодо якої має розглядатися Комітетом з питань етики, повідомляється відповідним структурним підрозділом Секретаріату Національного агентства про такий розгляд.

2.14. Запрошені Комітетом з питань етики особи можуть брати участь у розгляді питання (справи) самостійно та/або через свого представника.

2.15. Повноваження представників мають бути підтверджені згідно з вимогами закону. Оригінали відповідних документів або їх належним чином засвідчені копії приєднуються до справи.

2.16. Головує на засіданні Комітету з питань етики його Голова, а в разі його відсутності – член Комітету з питань етики, обраний на засіданні. Головуючий на засіданні Комітету з питань етики перед початком засідання

оголошує склад присутніх на засіданні членів Комітету з питань етики, з'ясовує питання щодо відводів та клопотань.

2.17. Порядок денний засідання затверджується Комітетом з питань етики відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на засіданні його членів.

2.18. Розгляд питання порядку денного Комітету з питань етики починається з доповіді доповідача, який викладає підстави прийняття матеріалів до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновок по суті питання.

2.19. Запрошені учасники засідання, учасники справи, що розглядається, надають пояснення, відповідають на запитання лише після надання їм слова головуючим на засіданні Комітету з питань етики.

2.20. Особу, яка допустила порушення дисципліни на засіданні, головуючий попереджає про необхідність дотримання порядку на засіданні. Якщо присутні на засіданні особи протиправно перешкоджають його проведенню, головуючий на засіданні може прийняти мотивоване рішення про позбавлення їх права бути присутніми на засіданні.

2.21. У разі розгляду питання за відсутності на засіданні Комітету з питань етики запрошеної особи доповідач оголошує її письмові пояснення (за наявності).

2.22. За результатами розгляду скарги на рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або інших порушень академічної доброчесності Комітет з питань етики має право прийняти рішення про:

- внесення до Національного агентства подання про скасування повністю або частково рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у зв'язку із виявленням академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у дисертації або наукових публікаціях, що подавалися для присудження наукового ступеня;

- внесення до Національного агентства подання про відповідальність наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, які надали позитивні висновки про наукову роботу, голови відповідної спеціалізованої вченої ради, членів разової спеціалізованої вченої ради, закладу вищої освіти (наукової

установи) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» у зв'язку із виявленням академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у захищеній дисертації (науковій доповіді);

- внесення до Національного агентства подання про необхідність ухвалення спеціалізованою вченою радою нового рішення або вчинення нею певної дії;

- внесення до Національного агентства подання про відсутність підстав для скасування або зміни рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у зв'язку із відсутністю виявленого академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у дисертації або наукових публікаціях, що подавалися для присудження наукового ступеня.

III. Розгляд скарги на рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня Апеляційним комітетом Національного агентства

3.1. Право на звернення до Апеляційного комітету Національного агентства із заявою чи скаргою (далі – скарга) щодо рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня має будь-яка особа. Громадяни здійснюють зазначене право особисто або через адвоката, юридичні особи - через уповноважених представників, органи державної влади, органи місцевого самоврядування та громадські організації - через своїх керівників або представників. У разі виявлення повідомлень про порушення під час присудження наукового ступеня у засобах масової інформації ініціювати відповідне провадження має право член Національного агентства.

3.2. Особа має право звернутися до Апеляційного комітету Національного агентства із скаргою щодо діяльності та рішень спеціалізованої вченої ради з питань:

- порушення спеціалізованою вченою радою процедури розгляду дисертації;

- порушення вимог до дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації;

- з інших питань щодо діяльності спеціалізованої вченої ради, які суттєво вплинули на рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня і не пов'язані з виявленням академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або інших порушень академічної доброчесності.

3.3. Скарга подається упродовж двох місяців з моменту прийняття відповідного рішення (упродовж двох місяців з дня розгляду апеляції у закладі вищої освіти), але не пізніше одного місяця з часу ознайомлення з прийнятим рішенням.

3.4. Апеляційний комітет розглядає скаргу на рішення спеціалізованої вченої ради не пізніше тридцяти днів із дня її надходження. Цей строк може бути продовжений Апеляційним комітетом на 30 днів у разі потреби додаткової перевірки обставин та/або матеріалів справи.

3.5. Скарга з питань, що віднесені до компетенції Апеляційного комітету, подається у письмовій формі на ім'я та за адресою Національного агентства та надходять до Секретаріату. Секретаріат Національного агентства протягом трьох днів передає відповідну скаргу до Апеляційного комітету.

3.6. Опрацювання скарги в Апеляційному комітеті Національного агентства здійснюється з дотриманням пунктів 2.5-2.21 цього Порядку.

3.7. За результатами розгляду скарги на рішення спеціалізованої вченої ради Апеляційний комітет має право прийняти рішення про:

- внесення до Національного агентства подання про скасування повністю або частково рішення спеціалізованої вченої ради;

- внесення до Національного агентства подання про необхідність ухвалення спеціалізованою вченою радою нового рішення або вчинення нею певної дії;

- внесення до Національного агентства поданням про відсутність підстав для скасування або зміни рішення спеціалізованої вченої ради;

- внесення до Національного агентства іншого подання щодо діяльності спеціалізованої вченої ради.

IV. Порядок прийняття рішення Національним агентством за поданням Комітету з питань етики або Апеляційного комітету

4.1. Подання Комітету з питань етики, Апеляційного комітету розглядаються на засіданні Національного агентства.

4.2. Голосування під час засідань може бути закритим або відкритим відповідно до рішення членів Національного агентства, присутніх на засіданні.

4.3. На засіданнях Національного агентства мають право бути присутніми крім членів Національного агентства працівники секретаріату Національного агентства, представники Міністерства освіти і науки України, керівники та представники вищих навчальних закладів, громадських організацій, засобів масової інформації за умови попередньої реєстрації та/або запрошення.

4.4. Учасники засідань Національного агентства реєструються в обов'язковому порядку.

4.5. Учасникам засідання Національного агентства та особам, запрошеним на засідання, забороняється переривати доповідачів та інших виступаючих, коментувати доповіді та виступи, робити репліки та в інший спосіб перешкоджати проведенню засідання Національного агентства.

4.6. Національне агентство за результатами розгляду подання Комітету з питань етики або Апеляційного комітету має право прийняти наступне рішення:

- затвердити (не затвердити) подання Комітету з питань етики та скасувати рішення спеціалізованої вченої ради (спеціалізованої ради з присудження ступеня доктора мистецтва) про присудження наукового ступеня у зв'язку із виявленням академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у дисертації (науковій доповіді) та (або) наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації; зобов'язати спеціалізовану вчену раду прийняти нове рішення або вчинити певну дію; залишити без змін рішення спеціалізованої вченої ради;

- затвердити (не затвердити) подання Комітету з питань етики та позбавити наукового керівника (консультанта), та (або) офіційних опонентів, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та (або) голову відповідної спеціалізованої вченої ради права брати участь у роботі спеціалізованих вчених

рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукову установу) акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік у випадку виявлення академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у дисертації (науковій доповіді) та (або) наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, якщо захист відбувся у постійно діючій спеціалізованій вченій раді;

- затвердити (не затвердити) подання Комітету з питань етики та позбавити наукового керівника, та (або) офіційних опонентів, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та (або) членів разової спеціалізованої вченої ради права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукову установу) права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік у випадку виявлення академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності у дисертації (науковій доповіді) та (або) наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, якщо захист відбувся у разовій спеціалізованій вченій раді;

- затвердити (не затвердити) подання Апеляційного комітету та скасувати рішення спеціалізованої вченої ради (спеціалізованої ради з присудження ступеня доктора мистецтва) про присудження наукового ступеня у зв'язку із порушенням спеціалізованою вченою радою процедури розгляду дисертації (наукової доповіді), порушенням вимог до дисертації та (або) наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, або з інших питань, які суттєво вплинули на рішення спеціалізованої вченої ради; зобов'язати спеціалізовану вчену раду прийняти нове рішення або вчинити певну дію; залишити без змін рішення спеціалізованої вченої ради;

- затвердити (не затвердити) подання Апеляційного комітету щодо діяльності спеціалізованої вченої ради.

4.7. Рішення Національного агентства, ухваленого за результатами розгляду подання Комітету з питань етики або Апеляційного комітету оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства. Копія рішення Національного агентства у семиденний строк з дня ухвалення

вручається чи надсилається скаржнику або його представнику, спеціалізованій вченій раді, закладу вищої освіти (науковій установі).

4.8. Особа, яка зверталася із скаргою, має право ознайомитися з узагальненим висновком Національного агентства після скасування ним рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня. Копія такого висновку надається у місячний строк.

4.9. Якщо рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня скасовано Національним агентством у зв'язку з порушенням спеціалізованою вченою радою процедури розгляду дисертації, така дисертація може бути подана здобувачем до захисту повторно.

4.10. Якщо рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня скасовано Національним агентством у зв'язку з порушенням вимог до дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, така дисертація може бути подана до захисту здобувачем повторно після її доопрацювання не раніше ніж через рік з дати прийняття рішення про скасування такого рішення спеціалізованою вченою радою.

4.11. Якщо рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня скасовано Національним агентством у зв'язку із виявленням академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій або інших порушень академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, така дисертація не може повторно подаватися до захисту.

V. Оскарження рішення Національного агентства

5.1. Рішення Національного агентства може бути оскаржене особою, що звернулася, закладом вищої освіти, іншою юридичною або фізичною особою, які вважають, що таким рішенням порушені їхні права або законні інтереси, впродовж місяця з дня його прийняття з підстав порушення процедури розгляду питання Національним агентством шляхом подання відповідної скарги до Апеляційного комітету Національного агентства. Подання скарги з інших підстав не допускається.

У разі подання скарги з порушенням встановленого строку вона повертається скаржникові без її розгляду на засіданні Апеляційного комітету.

5.2. Апеляційний комітет Національного агентства розглядає скаргу і вносить на найближче засідання Національного агентства пропозиції щодо можливості її задоволення.

5.3. За результатами розгляду скарги Національне агентство з урахуванням пропозицій Апеляційного комітету має право прийняти одне з таких рішень:

- про залишення скарги без розгляду у зв'язку із поданням її з підстав, не передбачених пунктом 5.1. Порядку, або особою, права та/або законні інтереси якої не порушені відповідним рішенням;

- про відмову у задоволенні скарги та залишення попереднього рішення без змін;

- про скасування попереднього рішення та направлення справи на повторний розгляд на засіданні Національного агентства.

5.4. Рішення Національного агентства може бути оскаржене в установленому порядку в суді.

**Голова Національного агентства із
забезпечення якості вищої освіти**

С. М. Квіт